

M.Ö. 478'de oluşturulan bu birlikte Batı Anadolu'daki İyonya kentleri, Anadolu'daki Boğaz ve Marmara Denizi'ndeki kent devletleri ve Ege Denizi'ndeki adaların birliği kurulmuştu. Donanması güçlü olan kentlerin gemi vererek katkıda bulundu birliğin diğerleri her yıl belli bir miktar vergi veriyordu. M.Ö. 405 yılında Atina ile Spartalılar arasında yapılan savaş sonrasında yapılan barış antlaşması ile ada Spartalılara geçti. Atina'da erkeğin gelen oligarşi taraftarlarından Teramenes'in Sparta'da yaptığı barış görüşmeleri sonucunda Atina sahip olduğu adaların (Limni, İmroz, Skiros dahil olmak üzere) vazgeçti. Spartalılar, Pers satrapı Tribaz'a, Antalkidas başkanlığında bir elçiler kurulu gönderdiler. Tribaz'a Batı Asya'daki Yunan kentleri üzerinde hiçbir iddiaları olmadığını söyleyerek bir barış antlaşması yaptılar. Atina yönetiminde olan İmroz, bu kez Pers-Sparta ortak saldırısına uğradı. M.Ö. 387'de Spartalı devlet adamı Antalkidas'ın da adını taşıyan Kral Barışçı, Anadolu'daki tüm Yunan şehirleri Klazomenai ve Kıbrıs gibi adalar da dahil olmak üzere Persler'e bırakıldı. Buna karşılık diğer tüm Yunan şehirleri bağımsız ve özgür kalacaklardı. Yalnız Limni, İmroz ve Skiros Atina'ya bağlı olacaklardı. Tanıllıya göre bu barış, Perslerin durumunu Ege'de biraz düzeltir gibi oldu. M.Ö. 215-168 yılları arasında Atina ile Roma arasında ve 47 yıl süren Makedon savaşına Savaşçı İmroz, Roma İmparatoru Septimus, adının yaklaşıp dört yüzyıla kadar süren Atina'ya bağlı kopardı. İmroz, Roma İmparatorluğu'nun önemli bir uzantısı olarak kuruldu. İmroz, Roma'ya vergi veren eyalet değildi topraklardan biri haline geldi. Roma İmparatorluğu'nun iki yüzyıla kadar son İmroz, Roma İmparatorluğu'nun parçalanmasıyla M.S. 6. yüzyıla kadar Slavların ve Bulgarların baskısına uğradı. uzun süren beri devam eden sakinliğin sonu oldu. Bulgarlar, yalnızca istilayla kalmayacak, İmroz, Bozca

‘mroz’u ‘Sultan Suleyman Vakfı’ ilan etti. 1887 yılında ‘mroz’daki ilk kez bir dernek kuruldu. Rumların kurduğu Eđitimseverler Derneđi toplayabildiği bağıplarla eğitime destek olmaya ‘cedil’ıptı. 1911 yılında dek etkinliğini s’rd’ren derneğin kapanmasında olanaksızlıklar mý, Balkan savağı mý rol oynadı bilinmez. 1902 yılında ‘mroz’un merkezi olan ‘Cedil’inard’ı’da belediye ‘rg’it’ kuruldu. 1910 yılında ‘mroz’daki kaymakamığa bağlı olarak ‘cedil’alıpan Rum ‘cedil’evirmenliği kaldırıldı. Bunun ‘zerine ‘mroz Metropolitisi Hrisostomos 1 Nisan 1910 tarihli ‘mroz kaymakam muavinine ve Patrik III. ‘oakim’e birer mektup yazarak karardan vazge‘ilmesini istedi. ‘mroz 1908-1912 yılları arasında ‘Cedil’anakkale mutasarrıflığın bağlı bir kaza haline getirildi. Bulgaristan, Sýrbistan, Karadađ ve Yunanistan 30 Eylül 1912’de seferberlik il‘in ettiler. Osmanlı ‘mparatorluğu da bir g’in sonra, 1 Ekim 1912’de genel seferberlik il‘in etti. 5 Ekim 1908’de Bulgaristan Prensliđi, Osmanlı ‘mparatorluğu’ndan ayrıldığın, t’m’yle bağımsız olduğunu, Prens Ferdinand’ın bundan b’yle ‘kral’ unvanın tabıyacağın Bab-ı Ali’ye ve b’t’in devletlere bildirdi. Avusturya-Macaristan da Bosna-Hersek’in imparatorluğa katıldığın, Avusturya ve Macaristan devletlerinin hi‘ birine ait olmayıp, Avusturya ‘mparatorluğu ile Macaristan Krallığı tarafından ortaklağa idare edileceğini, Osmanlı’nın Bosna-Hersek ‘zerindeki h‘kimiyetinin son bulduğunu ilan etti. 17 Ekim 1912 tarihinde Donanma Komutan Vekili Albay Tahir Bey komutasında Barbaros Hayrettin ve Turgut Reis zırlılarıyla ile Muavenet-i Milliye ve Tađoz muhripleri Bođazdan ge‘erek Bulgaristan’ı ablukaya almak ‘zere hareket etti. 18 Ekim’de Bulgaristan ve Yunanistan, 20 Ekim’de Sýrbistan Osmanlı ‘mparatorluğu’na savağ il‘in etti. 31 Ekim 1912 tarihinde Amiral Konduritis komutasındaki Yunan donanması ‘mroz’u iğgal ederek Yunanistan’ı bağladı. I. Balkan Savağı Osmanlı’nın yenilgisi ile sonu‘lanınca 30 Mayıs 1913 g’in’ Bulgaristan’la imzalanan Londra Antlağması ile Ege adalarının geleceğinin saptanması b’y’k g’‘cedil’lere b’yakıldı. Bunu takiben 14 Kasım 1913 tarihinde yapılan Atina Antlağmasıyla; ‘mroz, Bozcada ve Kastelorizo

dýpýndaki i tüm adalarýn egemenliði Yunanistan'ýn oldu. Yunanistan adayý 5 yýllýđýna Ýngiltere’ye kiriladý. Birinci Dünya Savaþý sýrasýnda Anzak, Ýngiliz ve Fransýz gü¸leri, Gelibolu Savaþlarý sýrasýnda, Ýmroz ve Limni'yi üs olarak kullandý. 1914 yýlýnda Makedonya’dan Anadolu’ya, Anadolu’dan adalara ve Yunanistan’a yapýlan gö¸lerden sonra iki ülke arasýnda ilk kez karþýlýklý bir mübadele (nüfus deđiþimi) gündeme geldi. Her iki hükümetin karþýlýklý notalarýyla birbirlerine önerilerini ve isteklerini ilettiler. dönemin ardýndan Türkiye ve Yunan delegelerinden oluþan Muhtelit (Karma) Mübadele Komisyonu, ilk toplantýsýný Ýzmir’de Hükümet Konađý’nda kendilerine ayrýlan odada 11 Temmuz 1914 tarihinde ger¸ekleþtirdi. 15 Ekim 1914 tarihli Ahenk gazetesine göre “Rum mütecilerin büyük bir kýsmý Ege adalarýnda bulunmaktaydý. Ýzmir’de yayýmlanan Nea Smirni gazetesine, adalara iltica etmiþ olan ve Yunan Hükümeti’nden yardým alan Rum mütecilerin sayýsýný böyle vermektedir: Midilli’de 50.224, Semadirek’te 484, Bozcaada’da 1849, Ýmroz’da 421” Ýzmir’de bulunan Theodoros Portol, isimli bir Ýtalyan vatandaþý Washington’daki Ýtalyan El¸iliði’ne, ¸epitli Ege adalarýnda ge¸ici olarak barýnmakta olan Ýzmirli Rum mütecilerin, bazý Güney Amerika ükelerine (Brezilya, Arjantin, Filitin vb) gö¸men olarak kabul edilmesinin sađlamak i¸in, bu ükelerin ikna edilmesi talebiyle bavurduđunu da belirtmeden ge¸mek olmaz. Sanders, anýlarýnda 1915 yýlýnda ¸anakale savaþý baþlamadan önce Ýngiliz-Fransýz filosunun ¸anakale Bođazý’nýn giriþinde toplandýđýný yazar. Limni, Ýmroz ve Bozcaada uygun üsler oluþturduđunu Ýmroz ve Bozcaada’da deniz ve kara u¸aklarý i¸in havaalanlarý, hatta daha kýptan askeri tesisler yaptýklarýný yazar. “Düþmanýn üssü olan Ýmroz adasýnýn Arýburnu’ndan ancak 20 kilometre uzakta bulunduđunu ve orada Ýngilizlerin elinin altýnda daima bol miktarda asker ve gemi olduđunu göz ardý etmemek gerekir” diye ekler Bahin’in Nevinson’dan aktardýđýna göre; Kefaloz’da iki iskele inþa edilmiþtir. Biri, haftada ü¸-dört kez bir torpidoyla

Gelibolu yarýmadasýna gidecek olan Hamilton ve Genel Karargah in yapýlan kümük taþ iskele, diðeri ise donanma in inþa edilen daha uzun bir iskeledir. Ayrýca bir kömür þilebi ve iki kümük Ýtalyan teknesi batýrýlarak kuzeye karþý bir mendirek de oluþturulmuþtur.

Gelibolu'nun nakliye yapan ya da Mondros'tan ikmal yapan balýk tekneleri in liman yapýlmýþ, koyda güney-kuzey yünde bir milden uzun düz arazi mühimmat depolarý, dinlenme kampý ve ikmal kuvvetlerinin eðitim kampý olarak kullanýlmýþtır.

Haziran ayýnda Müttefik Filo Komutanlýðý in anakkale dolaylarýndaki tüm hava birliklerini Ýmroz'daki Kefaloz limaný yakýnýnda bir araya toplamýþ ve hepsini in anakkale Ýngiliz Kraliyet Deniz Hava Kuvvetleri

Komutanlýðý'na baðlanmýþtır. Bozcaada'daki Ýngiliz kara uçaklarý da Kefaloz'da nakledilmiþ, burada sadece Fransýzlara ait hava üssü kalmýþtır. Ýlk etapta bu komutanlýða baðlý olarak Ýmroz'da Ýngiltere'den 6 Moran, 6 Guadron, 6 Becc ve 4 Bristol tipi toplam 22 uçak getirilmemiþtir.

Temmuz 1917'de Ýmroz'un doðu sahilindeki liman Müttefikler topa tutuldu. Ýmroz deniz muharebesi 20 Ocak 1918 günü gerçekleþti. Midilli 07.00'da Kuzu

Limaný'na taarruz etmek üzere Yavuz'un dümen suyundan ayrýldý. Yavuz zýrhlysý Kefaloz limanýnda bulunan telsiz ve iparet istasyonu ile limandaki nakliye gemilerini enkaz yýðýný haline getirirken, Midilli de Kuzu koyundaki M-28 ve Lord Raglan muhriplerini batýrmýþ, hava alanýný, cephanelik ve benzin tanklarýný top ateþi ile infilak ettirmiþti. Bu sabah ateþini Ýngiliz Lisat ve Tigris muhripleri sadece uzaktan izleyebiliyordu. Midilli

kravaz'ne yaptýklarý top taarruzu giriþimi Midilli tarafýndan

þüskürtülmüþtür. Bu sýrada Ada'da bulunan Ýngiliz telsiz istasyonu Ýmroz baskýnýn tüm Ege'de düþman gemileri Ege Denizi kuzeyinde bulunuyor. Malta doðusunda seyreden tüm ticaret gemileri, savunmasý olan ilk limanlara sýðýnlar'da mesajný yayýnlýyordu. Bu mesajla birlikte Ýmroz'dan Ýngiliz uçaklarý havalanmaya baþlamýþtır.

Ýmroz Deniz Muharebesi, Barbaros Hayrettin zýrhlysýn 09.39'da ateþi ile baþlamýþ, üç dakika sonra da Averoff buna karþýlýk vermeye ve savaþ 10.55'de iki donanmanýn birbirinden oldukça

dininden Yunan uyrukluların, 1 Mayıs 1923 tarihinden başlayarak zorunlu mübadelesi/değiş-tokuşu kabul edildi. Mübadele İstanbul'da, İzmir'da ve Bozcaada'da oturan Rumlar, Batı Trakya'da oturan Müslümanların kapsamayacaktır. Mübadele ile ilgili sözleşme ve protokol imzalandıktan sonra da Lozan görüşmelerinde İzmir'den düzenlendi. İmzadan önce günden sonra, İsmet Paşa'nın 2 Şubat 1923 tarihli telgrafında "Tenedos ve İzmir adaları bize iade ediliyor. Fakat ahali mübadeleye tabii olmayarak özerk idareye malik olacaktır." diye yazması bunu kanıtlar niteliktedir. Türkiye Cumhuriyeti Meclisi Hükümeti Dışişleri Bakanı, Lozanne (Lozan) Barış Konferansı'nda Türk Temsilci Heyeti Başkanı imzasıyla İsmet Paşa Ankara'dan 8 Mart 1923 günü, Paşa'nın "İçişleri Bakanlığı" tarafından devletin Dışişleri Bakanlarına gönderdiği mektubunda "İzmir adasında bir yerel yönetim kurulması" kabul ettiğini bildirdi. İsmet Paşa, 9 Temmuz 1923 günü Başbakan'a gönderdiği telgrafında "İzmir ve Bozcaada'nın Yunanlardan bize nakline ve anlaşmanın onaylanmasında maddesinde açıklanmış hükümlerin nezaret etmek üzere Cemiyet-i Akvam'dan bir komiser atanmasını" teklif ve talep ettiler. Bu öneriyi reddettik. Buna karşılık bu adaların anlaşmanın Türkiye ve Yunanistan tarafından onaylanmasına müteakip Türk hakimiyetine geçmesini ve anlaşmanın onaylanmasında maddesinde açıklanmış hükümlerin Türkiye tarafından uygulanacağını beyan ve belirttik. Bu konuda görüşlere devam olunacaktır." diye yazarak son durumu belirtiyordu. İsmet Paşa, 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Antlaşmasının 14. maddesine göre İzmir ve Bozcaada Türkiye'nin egemenliğine bırakıldı. Adaları yerel yönetim ve kipi ve malların korunması konusunda, yerli elemanlardan oluşan ve Müslüman olmayan yerli halka her bakımdan güven verici özel bir yönetimden yararlanacaklardı. Bu adalarda güvenlik ve düzen yukarıda açıklanan yerel yönetim eliyle yerli halk arasında toplanan ve yerel yönetimin emrinde bulunan bir polis tarafından sağlanacaktır. Rum ve Türk nüfus mübadelesine ilipkin olarak Yunanistan ile Türkiye arasında yapılacak anlaşmalar

Ýmroz ve Bozcaada halkýna uygulanmayacaktır. Ayný gün “Karaađaç bölgesi ile Ýmroz ve Bozcaada’ya ilipkin olarak Britanya Ýmparatorluđu, Fransa, Ýtalya, Japonya, Yunanistan ve Türkiye’nin imzaladýđý protokol”ün IV. maddesine göre; Ýmroz ve Bozcaada adalar

Gönderen Gökçeada Mezunlar Derneði Resmi Web Sitesi!:

<http://www.gokceadamezunlar.com>

Bu Hikayenin URL'i:

<http://www.gokceadamezunlar.com/modules.php?name=News&op=NEArticle&sid=354>